

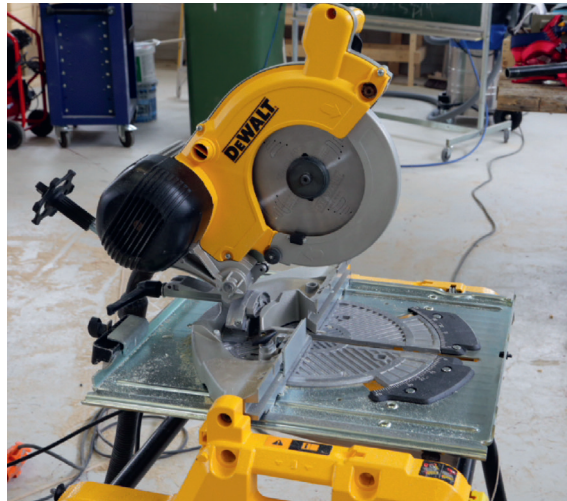

TÖÖOHUTUS

Ehitusplatsi tööohutuse alused

Tööohutusele tuleb tähelepanu pöörata juba karjääri alguses. Tööandja peab järgima tööandja juhiseid tööohutuse kohta ja õppima kasutama isikukaitsevahendeid ning neid korralikult hooldama.

Kui märkate ohutusega seotud puudusi, on teie kohustus rääkida sellest oma ülemusele ja tagada omas osas puuduste kõrvaldamine. Enda tööohutusele lisaks peate hoolitsema ka selle eest, et teie töö ei oleks ohtlik teistele ehitusplatsi töötajatele. Masinate ohutusse tuleb suhtuda tõsiselt ja neid tuleb ka regulaarselt hooldada. Ärge eemaldage kunagi masinatest ja seadmetest ühtegi kaitseosadist.

Kaitseosadised on mõeldud töötajate ja teiste inimeste kaitsmiseks ning neid ei tohi kunagi eemaldada.

Tööohutuse eest hoolitsetakse isikukaitsevahendite ja turvaseadmete abil.

JÄLGIĞE ÜMBRUST. Ehitusplatsil tehakse pisteliselt ehitusplatsi tööohutuse ülevaatusi. Iganädalane tööohutuse ülevaatus viiakse läbi vastavate hindamise alusel. Hinnatavad asjaolud on tellingud, liikumissillad, redelid, masinad ja seadmed, kukkumiskaitse, töötamine, elekter ja valgustus, puhtus ja tolmus. Et tulemused oleksid usaldusväärsed, peavad hindajatel olema samad hindamisalused.

Kui kõik hinnatavad asjad on ülevaatus käigus korras, on ohutustase 100 protsenti. Ohutustaseme tõus näitab, et ehitusplatsi tööohutuse parandamiseks tehtud meetmed on olnud tõhusad. Ohutustaseme vähenemine näitab, et töökoha ohutusse tuleb rohkem panustada. Töökoha hea ohutustase ja väike arv tööõnnetusi on tõendatult omavahel seotud.

Ohutushindamis ei asenda siiski pidevat tööohutuse eest hoolitsemist. Kõik töötajad peavad igapäevatoos jälgima oma töökeskkonda, et avastada võimalikke ohutusprobleeme.

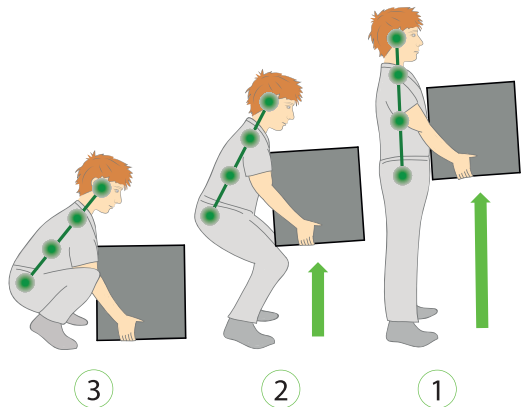
Tööohutuse hindamise käigus vaadeldakse näiteks tellinguid ja piirdeid.

SUHTUGE OHTUDESSE TÕSISELT JA HOIATAGE KATEISI. Ehitusalal on üsna tavalised kukkumisega seotud õnnetused. Kukkumisohuga kohtades töötamisel tuleb olla väga ettevaatlik. Alati tuleb veenduda, et redelid, tööpukid, tellingud ja rakmed oleks heas seisukorras ja nõuetekohased. Ehitusplatsil tuleb kõik tööd teha võimalikult ohutult ning kahjustamata töötajate ja kõrvaliste isikute tervist. Tuleb ka meeles pidada, et asbestilammutustööde tegijatel peab olema vastav asbestitööde koolitus. Asbestiga võidakse kokku puutuda näiteks köögi ja vannitubade remondil, torustike renoveerimisel ja vanade eterniitkatuste väljavahetamisel.

Asbestitööd nõuavad eraldi koolitust.

JÄTKE RASKED KOORMAD MASINATELE. Asjatut raskete koormate tõstmist tuleks vältida, sest selles on olemas abivahendid. Tööandjad peavad jälgima, et töötajad täidaks juhiseid, ja sekkuma, kui töötajad ei kasuta isikukaitsevahendeid või ei tee tõstetöid ohutult. Tööohutuseeskirjade rikkumine võib halvimal juhul tuua kaasa töösuhte lõpetamise. Ehitusplatsil tuleb hoida ka head puhtust ja korda, sest need on seotud ehitusplatsi tööde kvaliteediga.

Õige tõsteviis

NÄIDAKE TEISTELE, KESTE OLETE. Näiteks Soomes on tööandjad kohustatud andma igale ehitusplatsil töötavale töötajale fotoga isikukaardi, millele on märgitud maksunumber ja mis on kantud maksuameti registrisse. See isikukaart peab ehitusplatsil liikudes nähtaval kohal olema. Ka Eestis peavad kõik töötajad olema registreeritud töötamise registris, kuid fotoga isikukaardi kohustust pole. Teatud objektidel võib peatöövõtja sellised nimekaardid anda. Üldiselt on tavaks vastava ettevõtte tunnustega turvariieetus. Õppeasutused saavad oma õpilastele teha eraldi kokkulepped, et võimaldada ehitusplatsil viibimise õppe- või praktika eesmärkidel.

Soome isikukaart

ÜHINE EHITUSPLATS, ÜHINE VASTUTUS. Ehitusplatsil on tavaliselt üks peamist otsustusõigust kasutav tööandja - peatöövõtja. Peatöövõtja kohustus on edastada ühise ehitusplatsi teistele tööandjatele (alltöövõtjatele) ja nende töötajatele teavet töökohta ohutusega seotud asjaolude kohta. Iga tööandja peab siiski ka ise vastavalt tööohutuse seadusele oma töötajate ohutuse eest hoolitsema. Küsige ka praktikat tehes endale põhjalikku instrueerimist. Selle käigus selgitatakse erinevaid õigusi ja kohustusi.

Ehitusplatsi tööohutusega seotud õigusaktid

Kõiki tegevusalasid, ka ehitustöid, puudutavad erinevad seadused ja määrused. Nendest peamised on:

- Töötervishoiu ja tööohutuse seadus
<https://www.riigiteataja.ee/akt/111012023003>
- Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses
<https://www.riigiteataja.ee/akt/126022021021>
- Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded
<https://www.riigiteataja.ee/akt/117102019007>
- Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded
<https://www.riigiteataja.ee/akt/105122018009>
- Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded müra mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna müra piirnormid ja müra mõõtmise kord
<https://www.riigiteataja.ee/akt/105122018012>
- Asbestitööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded
<https://www.riigiteataja.ee/akt/117102019008>
- Asbesti sisaldavate jäätmete käitlusnõuded
<https://www.riigiteataja.ee/akt/119122015002>
- Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord
<https://www.riigiteataja.ee/akt/115052021003>

Ehitusvaldkonnas juhtub töötajatega arvukalt tööõnnetusi. Ligemale kolmandik juhtumitest lõppeb raske tervisekahjustusega. Kõrgelt kukkumised, käsitööriista üle kontrolli kaotamised, langeva materjali või objekti alla jäämised juhtuvad sagedamini ehituses kui mõnel teisel tegevusalal. Õnnetuste vähendamiseks ja ehitusplatsil tegutsejate paremaks teavitamiseks koostas Tööinspeksioon aastaid tagasi põhjaliku juhendi [Tööohutus ehitusplatsil](#), värskem versioon on aastat 2022.

- Ehitusplatsil tuleb töö- ja kaitsetellingute ning neile viivate liikumisteede konstruktsiooni kontrollida enne nende kasutuselevõttu.
- Inimeste tõsted on lubatud vaid selleks otstarbeks ettenähtud tõstevahenditega.
- Teleskoop- ja liigendmastiga tõstukite tõstekorvis tuleb kasutada personaalseid kukkumiskaitsmeid.
- Tõsteseadmeid ja tõsteabivahendeid tuleb töökohal kontrollida enne nende kasutuselevõttu.
- Tellingud võib kasutusele võtta alles pärast seda, kui need on valmis ja kontrollitud.

- Kontrollimist tuleb korrata, kui tellingud on jäänud kõva tuule ja vihma või muu tugeva koormuse kätte või kui neid ei ole kohalikke tingimusi arvestades pikka aega kasutatud.
- Kukkumist tõkestavad kaitsekonstruktsioonid ja -seadmed peavad olema konstruktsioonilt ja tugevuselt sellised, et need takistaks või peataks kukkumist võimalikult hästi.
- Ehitusplatsil tuleb töö ajal vähemalt kord nädalas läbiviidavate hooldusülevaatuste käigus kontrollida muu hulgas ehitusplatsi ja töökohtade üldist korda, kukkumiskaitseid, valgustust, tööaegset elektrivarustust, kraanasid, inimeste tõsteseadmeid ja muid tõstevahendeid, tõsteabivahendeid, ehitussaage, tellinguid, liikumisteid ning pinnase ja kaevandite varisemisohu vältimist.
- Kontrollimiste käigus leitud ohutust vähendavad vead tuleb kõrvaldada võimalikult kiiresti ja kindlasti enne masina, seadme või töövahendi kasutuselevõttu.

Kontrollimine ehitusplatsil

Töökeskonna ohutus ühisel ehitusplatsil

Ehitis, ehitamine ja ehitise kasutamine peab olema inimesele ohutu ning enamik ehitamise käigus juhtuvatest tööõnnetustest ja tervisekahjustustest on välditavad.

Ehitustööde tegemise ajal vastutavad **ehitise omanik** ja **ehitusettevõtja** selle eest, et ehitustöö ei ohustaks ehitusplatsil töötavaid ega seal viibivaid isikuid. Ehitise omanik peab tagama muu hulgas seaduses sätestatud juhul asjatundliku **omani-
kujärelevalve**.

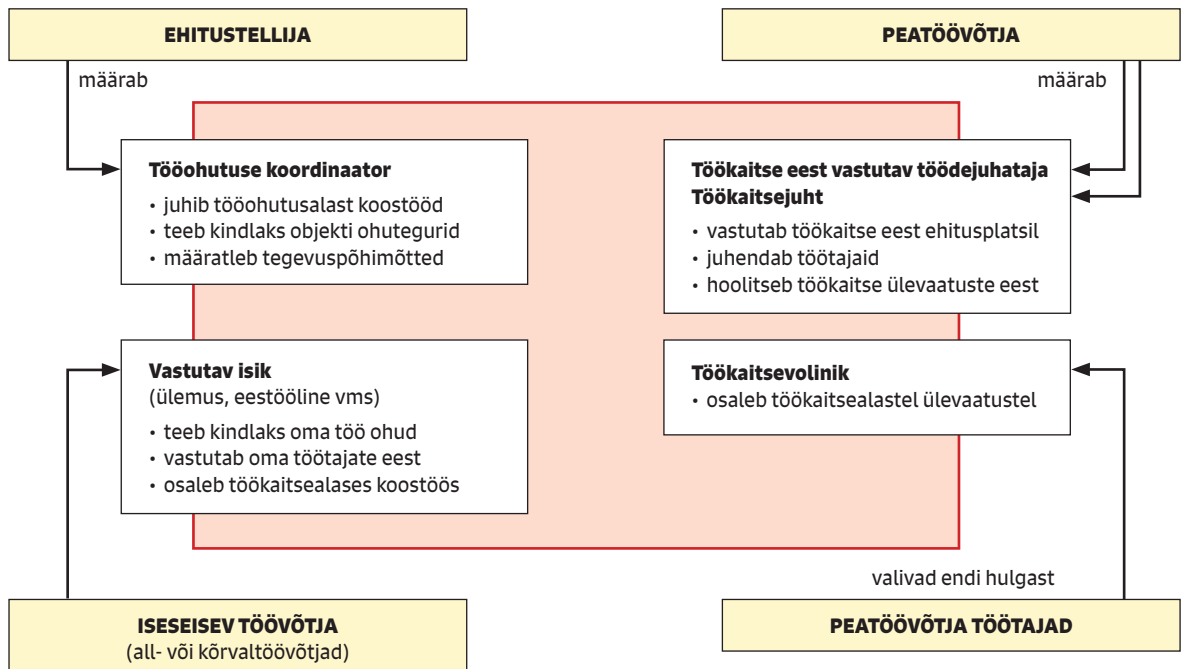
Kui ehitise omanik on määranud ehitustööd juhtima ja korraldama ehitusettevõtja ehk **peatöövõtja**, vastutab viimane selle eest, et ehitustöö ei ohustaks ehitusplatsil töötavaid ega selle mõjupiirkonnas olevaid isikuid. Kui peatöövõtjat ei ole määratud ja ehitusplatsil töötavad samal ajal või järjestikku kahe või enama tööandja töötajad, sõlmivad tööandjad kirjaliku kokkuleppe töötervishoiu- ja tööohutusala-
se ühistegevuse ning tööandjate vastutuse kohta. **Ühistegevuses** osalevad tööandjad kooskõlastavad oma tegevuse ohtlike olukordade vältimiseks ning teavitavad üksteist ja oma töötajaid või töökeskkonnavolinikke ohtudest, mis ühisel töökohal töötami-

sega võivad kaasneda, ning tagavad, et nende tegevus ei ohusta teisi töötajaid. Kui kokkulepet ei ole sõlmitud, vastutavad tööandjad solidaarselt selle eest, et töö ei ohustaks ehitusplatsil töötavaid ega seal viibivaid isikuid.

Ohutuse tagamiseks ja terviseriskide ennetamiseks ehitusplatsil peavad tööandjad, kelle töötajad seal töötavad, ja teenuseosutajad

- järgima Vabariigi Valitsuse 8.12.1999 määruse nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses“ 2. peatükis sätestatud nõudeid,
- tagama töövahendite ja isikukaitsevahendite nõuetekohase kasutamise, järgima kasutatavate materjalide käitlemise nõudeid ning
- võtma arvesse töötervishoiu ja tööohutuse **koordinaatori** korraldusi, kui ehitusplatsile on koordinaator määratud.

Ühisel ehitusplatsil ehitustööde tegemise ajaks määrab peatöövõtja või selle puudumisel ehitise omanik kirjalikult ühe või mitu töötervishoiu ja tööohutuse koordinaatorit. Kusjuures koordinaatori määramine ei vabasta ehitusettevõtjat ega ehitise omanikku nende kohustuste täitmisega seotud vastutusest. Koordinaator on eelkõige kohustatud korraldama, koordineerima ja kontrollima tööohutus-
alast tegevust ehitusplatsil.

Tööohutuse plaan

Tööohutuse plaanis sisalduvad andmed ehitustööde korraldusest, mis tagavad kõigile ehitusplatsil töötavatele isikutele võimaluse täita tööülesandeid vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele. **Plaan koostatakse ehitustöö ettevalmistamise käigus** enne ehitusplatsil töö alustamist ning peab sisaldama tööetappide järjestust ja kestust, ehitusplatsil tehtavate ohtlike tööde loetelu, nende orienteerivat tegemise aega, nende eest vastutava isiku kontaktandmeid ning **abinõusid töötajate ohutuse tagamiseks**.

Töötajate ohutusala teavitamine

Töötajaid ja nende esindajaid tuleb teavitada kõiki-dest meetmetest, mida ehitusplatsil nende ohutuse tagamiseks rakendatakse, ning teave peab olema töötajatele arusaadav. Alustama peab sellest, et koordinaatori kohustus on tagada tööohutuse plaani tutvustamine ühisel ehitusplatsil töötavatele töötajatele, nende tööandjatele, teenuseosutajatele ja teistele isikutele. Seadmetikke, mehhanisme ja töövahendeid, kaasa arvatud käsitööriistu ja elektrilisi või muu energia jõul töötavaid töövahendeid, tohib kasutada ainult asjakohase juhendamise ja väljaõppe saanud töötaja. Statsionaarseid tellinguid võivad paigaldada, demonteerida või muuta ainult töötajad, kes on saanud vastava väljaõppe.

Tööde korraldajate ebapiisav kontroll ohutusnõuete täitmise üle on üks õnnetuse põhjusi. Kui töötaja ka tunneb ohutuid töövõtteid, ei pruugi ta neid praktikas rakendada. Sageli mõjutab ohutusnõudeid rikkuma tööde täitmise lühike tähtaeg. Mingil põhjusel arvatakse, et ohutute töövõtete mittejärgimisel saavad tööd kiiremini valmis, samas ajavõit ei moodusta olulist osa. Seega töötaja juhendamist ja väljaõpet peab vajalik osas ja mahus kordama, kui töötaja rikkus tööohutuse nõudeid ja see põhjustas või oleks võinud põhjustada õnnetusjuhtumi või tööõnnetuse.

Soomes näiteks on kasutusel tööohutuskaart, mille kehtivusaeg on 5 aastat. Pärast seda tuleb tööohutuskaardi koolitus uuesti läbida.

Tuletöötunnistus

Tuletööd on näiteks löikekettaga metalli löikamine või metalli lihvimine. Tuletööd on ka sellised tööd, mille puhul kasutatakse lahtist leeki, kuumapuhurit või muud tugevat soojuskiirgust tekitavat töövahendit või süttimisohu tekitavat leeki või kuumust.

Kuna tuletööd on väga ohtlikud, nõuavad neid reguleerivad õigusaktid inimeste, keskkonna ja ka vara kaitsmiseks tööde teostajalt töö planeerimist, õnnetuste vältimist ja ennetamist. Enne tuletööde alustamist tuleb koostada kirjalik tuletööde kava, milles jagatakse ülesanded tellija ja töövõtja vahelise lepingu alusel. Tuletööde koolituse ülesanne on pakkuda neil teemadel vajalikku teavet. Tuletöötunnistus kehtib 5 aastat ja pärast seda tuleb koolitus uuesti läbida.

Tuletöötunnistus

Soomes tööohutuskaart

1. Millised järgmistest tööohutuseeskirjadega seotud väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Raskete koormate käsitsi tõstmist tuleb vältida.		
Tööandjad peavad jälgima, et töötajad täidaks juhiseid.		
Tööandja ei pea sekkuma, kui töötajad ei täida ohutuseeskirju.		
Ehitusplatsil tuleb hoida head korda.		

2. Millised järgmistest ehitusplatsi ohuteguritega seotud väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Kukkumisega seotud õnnetused on ehitustöödel üsna levinud.		
Tuleb veenduda, et redelid, tellingud ja rakmed oleks heas seisukorras ja nõuetekohased.		
Asbesti lammutustöödel osalev isik peab olema läbinud asbestitöödeks nõutava koolituse.		

3. Millised järgmistest töötellingute nõudeid puudutavatest väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Ehitusplatsi töö- ja kaitsetellinguid tuleb kontrollida.		
Liikumissildasid ei ole vaja kontrollida.		
Tellingud võib kasutusele võtta alles pärast seda, kui need on kasutatavas osas valmis ja kontrollitud.		
Kontrollimist tuleb korrata, kui tellingud on jäänud kõva tuule ja vihma kätte.		

4. Mida tähendab ehitusplatsi tööohutuse hindamine?

5. Millised järgmistest töökaitseorganisatsiooni puudutavatest väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Ehitustellija määrab tööohutuse koordinaatori.		
Peatöövõtja määrab töökaitse eest vastutava töödejuhataja.		
Peatöövõtja määrab töökaitsejuhi.		

6. Kes võivad ehitusplatsil paigaldada tellinguid?

7. Millised järgmistest ehitusplatside ohutusega seotud väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Ohutut tegutsemist tuleb õppida.		
Kui vigastate korra tõsiselt käsi või kukute, ei pruugi endine töövoime enam taastuda.		
Isikukaitsevahendid on ühised.		
Kui märkate tööohutusega seotud puudusi, tuleb neisse kohe sekkuda.		
Ehitusplatsi töötajad tuleb registreerida töötamise registris.		
Tööandjal ei ole palju ohutusega seotud kohustusi.		
Ehitusplatsi ülevaatusi tehakse üks kord kuus.		
Ehitus on Eestis üks ohtlikumaid tegevusalasid		
Asbesti võib leida vannitubade remondil.		
Ehitustellija on sama, mis töötaja.		
Tellijä ja peatöövõtja võivad olla üks ja sama.		

Isikukaitsevahendid

Õnnetusjuhtumite või kutsehaiguste tekkimise ohtu tuleb vältida ennekõike tehniliste kaitsemeetmete ja töö vastava organiseerimise kaudu. Selliste ohtude vastu, mida kõrvaldada ei saa, tuleb kasutada isi-

kukaitsevahendeid. Tüübikinnitusega kaitseriietus pakub kaitset teatud liiki kahjude ja ohtude vastu. Kaitseriietuse etiketil on CE-märkis ning võimalikku ohtu või kasutusala näitav piktogramm ja kasutatava standardi number.

Tööobjektil nõutud isikukaitsevahendid

Lõuarihmaga
kaitsekiiver

Kaitseprillid

Fotoga isikukaart
(nõutav Soomes)

Märgurietus

Vajaduse korral:

Kaitsejalatsid

DESTIA
TOIMIVAMPI MAAILMA

Märgu- ja kaitseriietus

Ehitusplatsil tuleb kasutada helkivat märguriietust, et töötaja oleks hästi nähtav. Õnnetuste vältimine võib sõltuda nähtavusest. Sõidukite ja töömasinate põhjustatud õnnetused on alati väga tõsised ja võivad lõppeda isegi surmaga.

Tööandja peab hoolitsema märguriietuse hooldamise ja korrashoiu eest. Helkivate materjalide piisavat helkivust tuleb kontrollida ka märguriietuse kasutamise käigus. Helkivad materjalid võivad kasutamise käigus kuluda ja kaotada oma helkivad omadused juba enne riietuse muud kulumist.

Töörietus peab olema sobiv ka valitseva temperatuuri ja muude olude suhtes. Külmade ilmadega tuleb kanda piisavat kihilist riietust.

Ehitusplatsidel tuleb valitsuse määruse kohaselt kanda **märguriietust**, mis vastab standardi EVS-EN ISO 20471 klassile 2 ja liikluse reguleerimisel klassile 3. Märguriided on jagatud kolme klassi sõltuvalt riietusel oleva materjali minimaalse pindala nõuetest. Klass 3 on kõige parema nähtavusega.

Ehitustööl vajalikud isikukaitsevahendid

Tööandja peab hankima ja andma töötajale eraldi sätestatud nõuetele vastavad ja otstarbekohased isikukaitsevahendid (määrus Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord). Lisaks on tööandja kohustus kontrollida, et töötajad vajalikke kaitsevahendeid kasutavad.

Tööjope

Tööpüksid

Valitsuse määruse kohaselt tuleb ehitusplatsil kasutada järgmisi isikukaitsevahendeid:

- märguriietus, EVS-EN ISO 20471 klass 2;
- põlvekaitsmed, põrandatöödel ja muudel samalaadsetel töödel;
- kiiver, koos aluskattega;
- silmakaitsevahendid, kui tööga seondub oluline silmade kahjustumise oht;
- kukkumise eest kaitsvad rakmed;
- kaitsejalatsid.

KAITSEKIIVER. Ehitusplatsil tuleb kanda kaitsekiivrit. Kiivriga võivad olla ühendatud kaitsevisiir ja kõrvaklapid. Kiiver peab olema kinnitatud lõuarihma abil. Kui töid tehakse külmades oludes, peab kiivri alla mahtuma aluskate.

Aja jooksul muutub kiivri plastmaterjal hapraks ja kiivri tugevusomadused vähenevad. See tähendab, et kiivri kasutusaeg on piiratud. Tootja määrab kiivri ohutu kasutusaja. Kiivrit tuleb ka regulaarselt kontrollida, et tuvastada võimalikud kahjustused õigel ajal. Kiiver tuleb kasutuselt kõrvaldada, kui selle kesta on tabanud tugev löök, sellel on näha peenpragusid või värvimuutusi või kui selle siseosad on kahjustunud.

Kaitsekiiver

© Leijona Group

KUULMISKAITSEVAHENDID. Tööde puhul, mille müratase on üle 85 dB, tuleb kindlasti kasutada kuulmiskaitsevahendeid. Need võivad olla näiteks kõrvatropid või kõrvaklapid. Kõrvatropid surutakse kõrvakäiku, kus need takistavad liiga tugevate helilainete pääsu sisekõrva. Kõrvaklapid paigutatakse tihedalt kõrvade peale. Kõrvaklapid võivad olla ka ühendatud kiivrile. Kõrvaklappe saab varustada sivedehenditega, mis võimaldavad suhelda näiteks kraanajuhiga.

© Leijona Group

Kõrvatropid

© Leijona Group

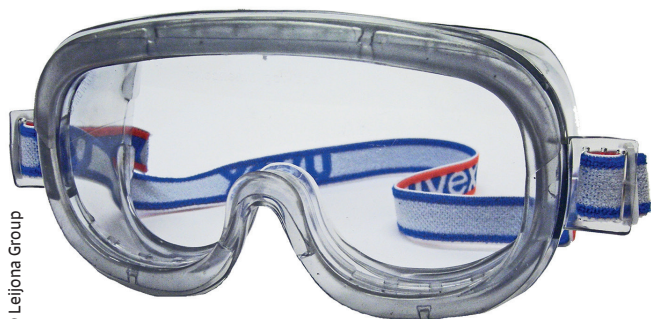
Kõrvaklapid

SILMAKAITSEVAHENDID. Silmakaitsevahendeid tuleb kasutada tööde puhul, kus silmad võivad puutuda kokku kahjuliku mehaanilise, keemilise või kiirgava allikaga. Ka ehitustöödel tuleb kasutada töö ja tingimustega sobivaid silmakaitsevahendeid. Töandja peab andma töötajatele silmakaitsevahendid selliste tööde puhul, kus esineb silmade kahjustamise oht. Silmakaitsevahendeid on mitut liiki ja eri ots-tarbeks. Saadaval on nii eraldi kui ka kiivri külge paigaldatud silmakaitsevahendeid.

KÄTEKAITSEVAHENDID. Käsi tuleb kaitsta peale temperatuuri ka muude tööst tulenevate ohtude eest. Näiteks terava servaga esemete käsitsemisel tuleb kanda sisselõikekindlaid kindaid. Vibratsiooni tekitava töö puhul tuleb kanda vibratsiooni summutavaid kindaid.

© Leijona Group

© Leijona Group

Silmakaitsevahendid

© Leijona Group

Töökindad

KAITSEJALATSID. Ehitustöödel on alati oht, et midagi võib kukkuda. Seepärast peavad jalad olema vastavalt kaitstud. Ehitusplatsil tuleb kanda kaitsejalatseid. Kaitsejalatsitel võib olla erinevaid kaitsemeetmeid, nt kaitse naelale astumise või kemikaalide vastu.

Tööjalatsite liigitamisel kasutatud sümbolid

Varbakaitse, teras

Varbakaitse kaitseb varbaid kukkuvate esemete ja muljumise eest.

Varbakaitse, komposiit

Varbakaitse, alumiinium

Naelale astumise kaitse, teras

Terasest naelale astumise kaitse väldib teravate esemete tungimise läbi talla.

Naelale astumise kaitse, komposiittekstiil

Ehitusplatsidel soovitatakse kasutada terasest naelakaitsemeid.

Õli- ja muu kemikaalikindlus

Antistaatiline

Antistaatilise struktuuriga jalatsid maandavad tõhusalt kehas ja riietel tekkiva staatilise elektri.

Veekindel

Jalatsitel kasutatakse veekindlat pealismaterjali.

Kuumakindlus

Jalatsid sobivad kasutamiseks ka kuumades oludes.

Kaitsejalatsid

PÕLVEKAITSMED. Põrandal töötamisel ja muudel põlvi koormavatel töödel tuleb kasutada põlvekaitsmeid. Õiget tüüpi põlvekaitsmed kaitsevad põlvi üleliigse koormuse ja kulumise eest.

Põlvekaitsmeid on nn välimisi, mis kinnitatakse eraldi või pannakse tööpükste sisse spetsiaalsesse põlvetaskusse.

© Leijona Group

Põlvekaitsmed

Põlvekaitsmed lihtsustavad töötamist põlvi koormavates olukordades.

HINGAMISTEEDE KAITSEVAHENDID. Kui tervisele kahjulikku peenosakeste või gaaside sisaldust õhus ei ole tehniliste vahenditega võimalik piirata, tuleb kasutada hingamisteede kaitsevahendeid. Hingamisteede kaitsevahendid tuleb valida vastavalt vajadusele (ehitusplatsi riskianalüüsi põhjal) ning neid tuleb õigesti kasutada ja kasutada.

Hingamisteede kaitsevahendite näiteid

Ehitustöödel kasutatavad hingamisteede kaitsevahendid

Tavapärasel ehitustöödel kasutatakse peenosakeste filtreid, mis jagatakse eraldusvõime alusel klassidesse P1, P2 ja P3. Tavaliste ehitustööde puhul piisab tavaliselt klassist P2. Filtreerivuse hindamine tehakse siiski alati ehitusobjektil riskihindamise alusel. Riskihindamisel tuleb võtta arvesse töö, töökeskkonna ja töötajate nõudeid. Ehitusplatsil tuleb korraldada ka isikukaitsevahendite hooldus ja kontrollida kaitsevahendite kasutamist.

Filtreerivad hingamisteede kaitsevahendid

Selliste kaitsevahendite juures kasutatakse peenosakeste filtreid, gaasifiltreid või kombineeritud filtreid. Tegemist on kas filtreeriva poolmaskiga või ühendatakse filter pool- või täismaskiga.

Filtreerivad poolmaskid

Poolmask katab nina ja suu. Poolmaskid valmistatakse tervikuna või osaliselt filtreerivast materjalist ja enamasti on need mõeldud ühekordseks kasutamiseks. Filtrite tunnused on FFP1, FFP2 ja FFP3.

Kombineeritud kaitsefiltrid

Kombineeritud filter toimib nii peenosakeste kui ka gaasi vastu. Selliseid filtreid saab kasutada kaitseks tolmu, gaaside ja aurude vastu. Peenosakeste filter on kõige välimine. Esmalt liigub õhk läbi selle ja seejärel läbi gaasifiltri.

Hingamisteede kaitsevahend

Poolmask

Täismask

© Leijona Group

© Leijona Group

1. Nimetage pildil olevad peamised isikukaitsevahendeid.

2. Mis olukordades tuleb kasutada märguriietust?
Tõmmake ring ümber õigetele variantidele.

- a) tööreisidel
- b) liikudes puhkeruumi
- c) katusetöödel
- d) kojusõidul
- e) ehitusplatsil töötamisel

3. Millised järgmistest tööohutuseeskirjadega seotud väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Ehitusplatsil tuleb alati kanda kiivrit.		
Kuulmiskaitsevahendeid tuleb kasutada siis, kui ülemus käsib.		
Tööde puhul, mille müratase on üle 85 dB, tuleb kasutada kuulmiskaitsevahendeid.		
Kiivril peab olema lõuarihm juhul, kui töös tuleb kaugele küünitada.		
Kiivri tootja nimetatud kasutusaega võib vähesel määral ületada.		
Kaitsekindad tuleb valida vastavalt tööle ja temperatuurile.		

4. Millised järgmistest hingamisteede kaitsevahendeid puudutavatest väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Hingamisteede kaitsevahendid valitakse iga ehitusplatsi vajaduste kohaselt.		
Enamasti piisab ehitustöödel P2-taseme hingamisteede kaitsevahenditest.		
Kaitsevõime hindamine tehakse ehitusobjektile riskihindamise alusel.		
Ehitusplatsil tuleb isikukaitsevahendite kasutamist kontrollida.		
Isikukaitsevahendite kasutamise üle otsustab töötaja ise.		
Hingamisteede kaitsevahendid ei ole personaalsed.		

5. Millised järgmistest kaitsejalatseid puudutavatest väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Varbakaitse kaitseb varbaid kukkuvate esemete ja muljumise eest.		
Varbakaitse võib olla tehtud terasest, alumiiniumist või komposiitmaterjalist.		
Ehitusplatsidel soovitatakse kasutada terasest naelakaitsega jalatseid.		
Terasest naelakaitse kaitseb ka staatilise elektri eest.		
Varbakaitsega jalatsite kasutamine on kergemate sisetööde puhul vabatahtlik.		

6. Loetlege peamised isikukaitsevahendeid.

7. Milliseid kätekaitsevahendeid tuleb ehitustöödel kasutada?

8. Millal tuleb kasutada silmakaitsevahendeid?

Turvarakmete ja -kõite kasutamine

KÕITE NAJAL LIIKUMINE JA TÖÖTAMINE. Kui töö tegemine eeldab kaitsekonstruktsioonide ajutist eemaldamist, tuleb kasutada muid kaitsemeetmeid. Töid ei tohi alustada enne, kui nimetatud kukkumist vältivad kaitsemeetmed on rakendatud. Kõrgtööl tuleb kasutada kukkumist ärahoidvate piiretega kaitsekonstruktsioone. (Lisateave Tööinspektsiooni väljaanne: Tööohutus ehitusplatsil). Kui selliste seadmete või konstruktsioonide kasutamine ei ole töö iseloomu tõttu võimalik, tuleb kasutada otstarbeks sobivaid turvavööid koos kõitega. Kõied tuleb ohutult kinnitada.

Kasutades rakmelaadset turvavööd koos kõitega, tuleb kasutada isetoimiva pikkusregulaatoriga varustatud **julgestuskõit**, kui kõie pikkust tuleb pidevalt reguleerida.

Üldrakmed, millel on turjaosal üks D-aas ja rinnal kaks tekstiilaasa rakmete kinnitamiseks kukkumist vältiva süsteemi külge. Reierihmad ja rinnarihm on reguleeritavad.

© Vandemat/Petzl

Turvarakmete ja -kõite kasutamine elementide monteerimisel

Kukkumise eest kaitsvate seadmete valimisel tuleb arvestada nende sobivust kogu päeva kestvaks kasutamiseks ja ka eri inimeste individuaalseid vajadusi. Hanked tuleb teha usaldusväärsetelt kaubatarnijatelt.

Turvakõiel peab olema tõmbeamortisaator ja isetoimiv pikkusregulaator, kui kõie pikkust tuleb töö käigus muuta. Enne kasutamist tuleb hoolikalt tutvuda rakmete kasutusjuhistega.

Seaduse kohaselt ei tohi töötamiseks kasutada toetatavaid redeleid. Neid tohib kasutada vaid ajutiste liikumisteedena, tõstetööde abivahendite kinnitamiseks ja eemaldamiseks ning muudeks vastavateks lühiajalisteks ja ühekordse loomuga töödeks.

© Fall Safe

Amortisaatoritel on kaks elastset rihma, mille otsas on konksud. Elastne rihm annab liikumisvabadust küünitamisel, sirutamisel ja näiteks tellingutel liikumisel.

TURVAKÖITE KINNITAMINE Turvaköite ja rullikute kinnituskohti tuleb võtta arvesse juba projekteerimisfaasis. Kukkumise arvestuslik koormus on 15 kN. Postide ja seinte puhul on hea paigutada kinnituspunktid u 2 m kõrgusele võlvist. Paneelide ja talade puhul on kinnituspunkt tavaliselt töötasapinnal. Umbes 1 m kõrgune ja u 0,5 m läbimõõduga ümar ja kerge terasraam sidumisrihmaga aluskonstruksiooni külge kinnitatuna aitab trossirulli võlvist eemal hoida ja parandab turvaköie vastupidavust. Elementidele tulevad kinnituspunktid kavandatakse koostöös paigaldaja, projekteerija, peatöövõtja ja valmistajaga.

© Honeywell Miller

Trossirullik lubab kasutajal vabalt liikuda 5, 10 või 15 meetri kaugusele, hoides kukkumisteeakonna siiski võimalikult lühikesena.

© Fall Safe

Kõik kukkumiskaitsemete osad ja köied peavad olema mõeldud kasutamiseks kukkumiskaitsemena. **Kukkumiskaitsemeid** tuleb kontrollida iga 12 kuu tagant.

Turvaköis ja roostevabast terasest valmistatud liigjuhik. Juhik liigub köiel kergelt üles-alla, kuid kiire liikumine allapoole lukustab selle kohe köie külge.

© Fall Safe

Polüesterrihmast kinnitusaas näiteks köie või turvarulliku kinnitamiseks tala vms ümber.

Turvaköite ja rullikute kinnituskohtade näiteid

1. Postid

- postidele tehases paigaldatud kinnituspunktid Rd-trossiaasade jaoks korruste kaupa
- tõsteaasad
- köis, tross või kett posti ümber

2. Seinad

- tõste- ja tüübelaasad (tuleb tagada seina püsti püsimine)

3. Talad

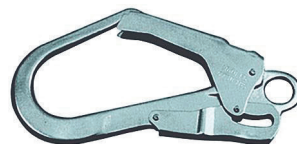
- tõsteaasad
- tross tala peal näiteks ajutiste postide külge kinnitatuna

4. Õõnes- ja koorikpaneelid

- juhtrullik õõnespaneelil
- kitsamate õõnespaneelide tõsteaasad
- läbi paneeli minev kinnitus
- koorikpaneelide aasad
- paneelide vahesse täitevalamise käigus paigaldatud terasaas

5. TT- ja HTT-paneelid

- tõsteaasad
- Rd-trossiaasa kinnituspunktid, mis on tehtud kindlate vahemaade tagant paneeli pinnale, nt paneeli pikkuse neljandike järel

© Honeywell Miller

Trossikonks

© Honeywell Miller

Karabiin

1. Mida tuleb kukkumiskaitsete valimisel arvesse võtta?

2. Millal tuleb kasutada turvarakmeid?

3. Millised seadmed on turvaköite puhul kohustuslikud?

4. Millised järgmistest turvaköite kasutamisega seotud väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Kui kaitsekonstruktsioone tuleb ajutiselt eemaldada, peab kasutama muid kukkumist vältivaid kaitsevahendeid.		
Töid ei tohi alustada enne, kui kukkumist vältivad kaitsemeetmed on rakendatud.		
Kõrgtöödel tuleb kasutada kukkumist ärahoidvaid kaitsevahendeid.		

5. Millised järgmistest turvaköite kinnituspunktidega seotud väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Postidel võivad turvaköite kinnituspunktideks olla tõsteaasad.		
Postidel võib turvaköite kinnituspunktideks olla köied, trossid või posti ümber keritud kett.		
Seinakinnitusteks võivad olla tõste- või trossaasad.		
TT- ja HTT-paneelidel kasutatakse tõsteaasasid.		

6. Millised järgmistest kaitseköite kinnituspunktidega seotud väidetest on õiged ja millised valed?

	ÕIGE	VALE
Taladel tõsteaasad.		
Õõnes- ja koorikpaneelidel läbi paneeli minev kinnitus.		
TT- ja HTT-paneelidel kasutatakse tõsteaasasid.		
Postide ja seinte puhul on hea paigutada kinnituspunktid u 2 m kõrgusele võlvist.		
Elementide paigaldamisel peab turvaköiel olema tõmbeamortisaator ja isetoimiv pikkuseregulaator, kui köie pikkust tuleb töö käigus muuta.		
Kukkumiskaitsmeid tuleb kontrollida iga kolme aasta tagant.		

Ohutuskaardid

Ohutuskaart on dokument, mille abil edastatakse teavet aine või segu omaduste, riskide ja ohutu kasutamise kohta professionaalsel kasutamisel. Kemikaali tootja, importija, edasimüüja või muu ettevõtte, kes vastutab kemikaali turuletoomise eest, peab koostama professionaalseks kasutamiseks mõeldud kemikaali kohta ohutuskaardi ja esitama selle kemikaali kasutajale.

Ohutuskaardi sisukord

1. Registreerimisnumber, kasutamine ja kasutuspiirangud
2. Ohtude tuvastamine ja kemikaali puudutavad hoiatusmärgid
3. Teave koostise kohta
4. Esmaabimeetmed
5. Tulekustutusmeetmed
6. Tegevus juhusliku sattumise korral keskkonda
7. Käitlemine ja ladustamine
8. Kokkupuute ohjamine ja isikukaitse
9. Füüsilised ja keemilised omadused
10. Püsivus ja reaktsioonivõime
11. Teave toksilisuse kohta
12. Ökoloogiline teave
13. Jäätmekäitlus
14. Veonõuded
15. Ainet puudutavad piirangud ja võimalikud loonõuded
16. Muu teave

Näidistoode: tsement

Tsemendipõhised tooted ja tsement on ehitusplatsidel laialdaselt kasutatud ehitusmaterjalid. Kui toodet kasutatakse valesti, kaasnevad ka kõige tavalisemate toodetega ohud.

Väljavõtteid tsemendi ohutuskaardilt

Sümbolid

Ohulaused

H318 Põhjustab raskeid silmakahjustusi.

H315 Põhjustab nahaärritust.

H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust.

Asjakohane tehniline kontroll

Tolmukahjusid saab vältida sobiva ventilatsiooni, tolmueemalduse ja selliste kuivpuhastusmeetoditega, mis ei aja tolmu laiali.

Silmade/näo kaitsmine

Kandke kaitseprille, kui käitlete kuiva või niisket tsementi, et tsement ei satuks silma.

Naha kaitsmine

Kandke veekindlaid, leelise- ja kulumiskindlaid kaitsekindaid, millel on puuvillane vooder. Kandke saapaid, pikkade käistega kaitseriietust ning muid kaitsetooteid, et vältida naha pikaajalist kokkupuudet märja tsemendiga. Vältige märja tsemendi sattumist jalatsitesse. Tsemendi või tsemendipõhiste toodetega kokkupuute korral tuleb nahka kohe pesta ja määrada nahka niisutavate toodetega.

Hingamisteede kaitsmine

Kui töös puututakse kokku suure koguse tolmuga, tuleb kasutada EN-standarditele vastavaid hingamisteede kaitsevahendeid.

Ohutuskaardid töökohtades

Töökohas peab olema saadaval loend kõigist seal kasutatavatest kemikaalidest.

Keemilisi aineid sisaldavad ained esitatakse loendis kaubandusliku nimetuse alusel. Kemikaalide loend peab sisaldama andmeid kemikaalide kasutusstarbe ja kasutuskoguste, liigitusandmete ja ohtlikkuse kohta. Kemikaalide loend ja ohutuskaardid tuleb hoida ajakohased ja neid tuleb vajaduse korral uuendada. Töökohtades tuleb arhiveerida ka kasutuselt kõrvaldatud ainete ohutuskaardid.

Töökohtades tuleb ka selgitada, milliseid ohtlike keemilisi mõjusid töökohas esineb või tulevaste tööde käigus tekib. Lisaks tuleb selgitada, kas kemikaalidega töötamine tekitab õhusaastet.

Kemikaalide kasutamine

Ettevõtte kasutatavate kemikaalide ohutuskaarte tuleb hoida eraldi kaustas koos kemikaalide loendiga või ettevõtte ohutusosalases kaustas. Ehitusplatsil võib ohutuskaartidele luua eraldi ohutusosalase kausta. Oluline on, et teave oleks kättesaadav ja ainete kemikaaliohutus oleks teada. Töökohtades on ka hea

teatud aja tagant kontrollida, kas kõiki olemasolevaid keemilisi aineid on vaja. Ebavajalikud kemikaalid tuleks kasutuselt kõrvaldada.

Plahvatusohtlik

Tuleohtlik

Oksüdeeriv

Surve all olev gaas

Söövitav

Akuutselt mürgine

Tervisekahju

Krooniline tervisekahju

Keskkonnaohtlik

1. Kuidas peab ettevõtte kasutatavate kemikaalide kohta teavet säilitama?

2. Kuidas tuleb ehitusplatsil hoida ohutuskaarte?

3. Miks tuleb kemikaalide kohta teha loendid?

4. Mida tuleb kemikaalide hoidmisel arvesse võtta?

5. Millist teavet peab sisaldama kemikaalide loend?
